

MØTEREFERAT

Oppdragsnavn **Interkommunal kystsoneplan for Varanger**
Prosjekt nr. **13500**
Emne **Folkemøte i Sør-Varanger, Kirkenes**
Møtedato **Tirsdag 08.09.2020 kl. 18.00–19.30**
Sted **Scandic Hotell Kirkenes**
Møte nr. **Folkemøte nr. 2**
Arrangør **Sør-Varanger kommune**
Referent **Ulla Sennesvik/Andreas Foss Westgaard/Sindre Torp**
Deltakere **Ca. 30 frammøte, 5 møtearrangører/referenter, 2 journalister**
Forfall
Kopi **Styringsgruppa og sekretariatet**
Neste møte **Ikke avtalt**

Agenda

- 1 Velkommen og innledning v/nestleder i styringskomiteen og fungerende ordfører Pål Gabrielsen**
- 2 Presentasjon av planarbeidet v/prosjektansvarlig Vegar Nilsen Trasti**
- 3 Innspill, spørsmål og svar**
- 4 Avslutning**

Dato 16.09.2020

1 Velkommen og innledning v/nestleder i styringskomiteen og fungerende ordfører Pål Gabrielsen

Rambøll
Løkkeveien 115
Postboks 1077
9503 Alta

T +47 78 44 92 22
F +47 78 44 92 20
<https://no.ramboll.com>

2 Presentasjon av planarbeidet v/prosjektansvarlig Vegar Nilsen Trasti

- Presentasjon av kystsoneplan som kommunalt planverktøy
- Gjennomgang av gjeldende kommuneplan for Sør-Varanger
- Presentasjon av planprogrammet for ny planprosess
 - o Formålet med planen
 - o Utredningstema
 - o Planprosessen
 - o Innspill og medvirkning

3 Innspill, spørsmål og svar

Under refereres innspill, spørsmål og kommentarer fra salen, samt besvarelser fra prosjektansvarlige i Sør-Varanger kommune, samt prosjektlederne i Rambøll Andras Westgaard og Ulla Sennesvik, som er engasjert som planfaglige rådgivere av kommunene i planarbeidet. Rekkefølgen er kronologisk.

1. Langsiktig perspektiv

Ha fokus på hvordan vi kan skape arbeidsplasser, spennende jobber for ungdom og økt verdiskaping. Ha plan for opprydding. Ta vare på de ressursene vi har i fjorden.

2. Tang og tare, nye næringer

Representant for næringen etterlyser fokus på nye næringer i planprogrammet, herunder tang- og tareproduksjon. Viktig å tenke på hva som kommer «i morgen». Må se sjøarealene i sammenheng med strandsonen, og peker på utfordringer knyttet til marint avfall (plastproblematikk), arealer for kystskogbruket og mulige strandhogg for turisme. Har kartlagt potensialet for tang og tare i fjorden. Næringen mener det er stor uvitenhet i kommunene knyttet til tang- og tareoppdrett. Kan ikke sidestilles med lakseoppdrett. Taremerder har f.eks. stor nytte som miljøtiltak (skjulested for småfisk mm.). Bør ikke være oppdrett i nasjonale laksefjorder. Tareoppdrett bidrar til å binde opp CO².

3. Planens juridiske virkning

Representant for Naturvernforbundet hadde spørsmål relatert til oppdrettsanlegg om hvor hardt planen binder opp politikerne i avgjørelser? Hva betyr juridisk bindende?

-> *Kommunen v/Vegar Trasti redegjorde for prosedyrer for saksbehandling etter plan- og bygningsloven (pbl.) vs. særlov.*

4. Mer næringsaktivitet i sjø

Hovedspørsmålet må være å skape mer næringsvirksomhet med utgangspunkt i sjøarealene. Regionen vært heldige med god tilgang til reker. Tråling helt inn til strandsonen bidrar nå til å tømme fjorden igjen. Råstoffet flys ut til andre kommuner, som får verdiskapingen. Er det mulig å etablere regelverk i kystsonenplanen som sikrer lokalt fiske og verdiskaping av reker? Må snu oss til sjøen, etter å ha vært vendt mot land (gruva) i lang tid.

-> *Kommunen v/Vegar Trasti redegjorde for at regler knyttet til (utøvelse av) fiske styres av annet regelverk (ikke kystsonenplan).*

5. Inkludere gruve næringen

Representant for gruve næringen ytret ønske om at hensynet til og tilrettelegging for råstoffutvinning i kommunen inkluderes i kystsonenplanen. Gjelder f.eks. avgang i sjø og berører mange arbeidsplasser. Annen aktivitet må ikke komme i konflikt med gruvesatsning i kommunen.

6. Perspektiv for framtidige generasjoner

Representant for naturvern minner om fokus på strandrydding. Ta vare på den sårbare naturen og tenke på framtiden. Satsing på tang og tare er spennende, men ligger langt framme i tid. Ingen områder er velegnet for lakseoppdrett, og skeptisk til de store anleggene som oppdrettsvirksomheten representerer, herunder infrastrukturen rundt. Gruvedeponier hører ikke hjemme i sjø.

7. Sjøsamisk kultur og næring

Representant for Sør-Varanger Sjølaksefiskerlag vektla viktigheten av å ivareta sjøsamisk kultur, kystkultur og næring. Redd for at sin egen næring forsvinner på bekostning av oppdrettsanlegg. Minner om de nasjonale laksefjordene. Tror ikke det går an å kombinere oppdrett og hensynet til villaksen. Langfjorden er sperret for annet enn laks. Får ikke annet enn laks her. Foreslår å tilrettelegge ved Slambanken for mer ferdsel, breiere og dypere. Dette vil bidra til at flere arter går inn her. Stilte spørsmål om havneutbygging inkluderes i kystsonenplanen.

-> *Kommunen v/Vegar Trasti redegjorde for at havneutvidelser på grunn av sin størrelse og kompleksitet organiseres som egne prosjekter uavhengig av kystsonenplanen.*

8. Grensedragning mot reguleringsplaner

Spørsmål om hvordan grensesnittet i kystzoneplanen blir opp mot reguleringsplaner (Kila m.fl.) og hvordan disse hensyntas. Det ble kommentert at det er merkelig at reguleringsplaner for havn går som egen prosess ved siden av kystzoneplanen.

-> *Kommunen v/Vegar Trasti redegjorde for forholdet mellom reguleringsplaner og kystzoneplan som en overordnet plan (kommuneplan), men med juridisk virkning. Iht. pbl. gjelder sist vedtatt plan ved motstrid, men ny plan endrer ikke automatisk tillatelser, konsesjoner mv. som er gitt tidligere.*

9. Rekefiske

Ressurs med reker i Varangerfjorden, har vært tømt før, og blir tømt nå. Er det mulig å regulere rekefiske? Innskrenke fisketider til reker til fire dager. Rekefølgen tar også annen fisk, herunder kveiteyngel. Det ble minnet om lov om lokal kunnskap i den forbindelse. Også andre i møtet tok til orde for at innskrenkning av fisketid for reker er et godt forslag.

-> *Det vises til svar over vedrørende adgangen til å regulere utøvelse av fiske i kystzoneplan (ikke mulig).*

10. Vannscooter

Det bør være forbud mot vannscooter da aktiviteten utgjør trussel for fugler. Ulykkesfare.

11. Oppdrett – Ja? Hvor?

Kommunestyrerepresentant spurte (jf. «provoserende» spørsmål i innledningen): Risikerer vi å miste oppdrett i Varangerfjorden i denne planprosessen?

-> *Kommunen v/Vegar Trasti opplyste om at spørsmålene var satt opp for å provosere/inspirere til debatt i møtet, videre redegjorde han kort om politiske valg som også foretas i en planprosess.*

12. Oppdrettsnæringen

Representant for oppdrettsnæringen innledet med viktigheten av å lytte til meninger og innspill. Kun Sør-Varanger og Nesseby som har oppdrett i dag. 12 års plan – det er lenge. Oppfordrer til å være framsynt, ikke låse Varanger for framtidig utvikling. Stort ansvar som påhviler politikerne å fastsette arealbruken for så lang tid. Viktig å legge til rette for næringsutvikling. Håper det sees på muligheter for flere områder for oppdrett og at man går i dialog med næringen. Næringen ønsker å være i god dialog i prosessen. Håper at kommunene også ser muligheter framfor begrensninger/vern.

13. Ta vare på ressursene

Representant for naturvern ga uttrykk for at det er bra med et bredt sammensatt folkemøte. Trenger ikke tenke vern, men fokus på å ta vare på ressursene. Bøkfjorden ble nevnt. Forhindre forsøpling. Trenger plan/kartlegging for opprydning på vegne av marint liv i Varangerfjorden. Landskapsvernområde for skjærgården, f.eks. mellom Grense Jakobselv og Småstrauman, henviste til tilsvarende område i Hvaler i tidl. Østfold.

14. Konsekvensutredning, ringvirkning av oppdrett og annet regelverk i sjø

Kommunestyrerepresentant spurte om hvem som gjør konsekvensutredningene? Fokus på hvor mye verdiskaping som finnes i dagens oppdrettsnæring? Tenke på vern. Ønsker avklaring om hvordan planen virker i forhold til annet regelverk i sjøen. Spørsmål om hvordan innspillene på folkemøtet blir ivare tatt videre. Legge inn bestemmelser som sikrer kommunens interesser. Store aktører banker på; oljeomlastning mm.

-> *Kommunen v/Vegar Trasti redegjorde for Rambølls rolle i konsekvensutredningen og om aktuelt regelverk som gjelder tiltak i sjø.*

15. Medvirkningsopplegg

Spørsmål om temaene kommer til å bli tatt opp gjennom idemyldring senere i prosessen? Og om innovative verksteder kan være en del av medvirkningen til planen?

-> Kommunen v/Vegar Trasti og Rambøll v/Andreas Westgaard redegjorde for medvirkningsopplegget som er skissert i forslaget til planprogram, men at opplegget for medvirkning kan lages med mange ulike prosesser alt ettersom hva kommunen ønsker.

16. Opprensning i fjorden

Kommunestyrerepresentant savner opprensning i fjorden som tema for planen.

17. Bestemmelser om utslipp fra oppdrettsvirksomhet

Representant for Naturvernforbundet ga uttrykk for at det er vanskelig å forstå at planer ikke sees i sammenheng. Viser til Alta kommune for bestemmelser om begrensning av utslipp fra oppdrettsnæringen. Ved å begrense tillatelse for utslipp kan man begrense aktiviteter, selv om planen er lagt for 12 år.

4 Avslutning

Innspillene blir notert, men kommunen oppfordrer til å gi skriftlige innspill innen fristen 30. september, enten pr brev, e-post eller kommunens høringsportal på <https://www.svk.no/planportal.363160.no.html>

Innspillene vurderes enkeltvis, og i plandokumentene gjøre det rede for hvordan de er imøtekommet i planforslaget.

Fungerende ordfører Pål Gabrielsen takket for oppmøtet og avsluttet møtet.